



Pas opgelegde vleesbiggen krijgen nog geen kaaswei.

Een van de zelfkazers brengt zijn vrachtje wei bij Spruit.



Mattieu Spruit in Oudewater houdt varkens om zijn rundveetak meer circulair te maken

Gezonde varkens met wei

Om extra werk zit Mattieu Spruit niet te springen. Naast de koeien en het zelf kazen mogen de varkens die de kaaswei tot waarde brengen, geen gedoe opleveren. ‘Het draait hier om continuïteit, diergezondheid en met de juiste voeding veel kilo’s varkensvlees produceren.’

Jarenlang is het al hetzelfde ritueel bij de Spruihoeve: varkens die het bijproduct van de zelfkazerij omzetten in vlees. Om de drie weken legt Mattieu Spruit 192 TN Tempo-beren en -gelten gescheiden op in een van de zes grondig gereinigde afdelingen. Standaard drinken de nieuwkomers drie dagen water van eigen bron en vreten ze via de groepsfeeders startvoer met een speciale samenstelling. ‘Na die opstartdagen zijn de dieren gewend aan hun hokgenoten, omgeving en het voersysteem’, legt Spruit uit. ‘Dan draai ik de knop om en krijgen ze de rest van hun leven de supergezonde kaaswei via de bijtippels in de trog. Dat vinden ze heerlijk.’ Met de aankoop van kaaswei van drie zelfkazers uit zijn omgeving is deze bijproductenstroom bijna continu beschikbaar. Op jaarbasis gaat het om 1,8 miljoen liter wei, waarvan ongeveer een derde deel afkomstig is van zijn eigen kaasmakerij. ‘Om de continuïteit erin te

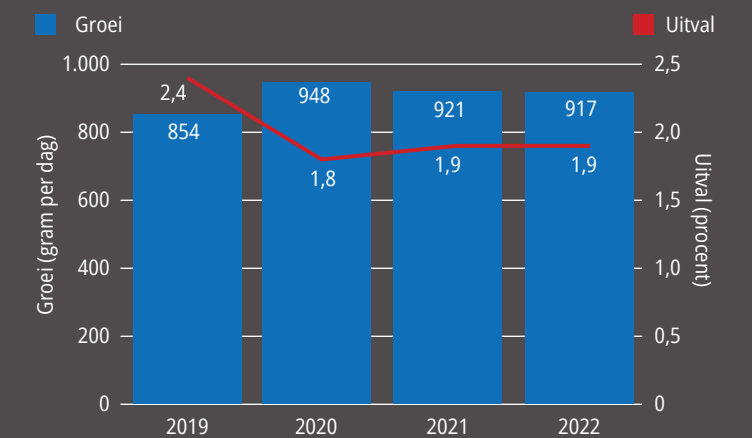
houden, heb ik duidelijke afspraken gemaakt met mijn drie toeleveranciers zoals op welke dagen ze hun kaaswei mogen brengen en de hoeveelheid’, licht de ondernemer toe. ‘Om er zeker van te zijn dat ze hun zuivelbijproduct goed conserveren, stel ik het aanzuurmiddel gratis beschikbaar. Voerveiligheid staat voorop. Wel is de mix van azijn-, mieren-, propion- en sorbinezuur fors in prijs gestegen.’ De 20 kuubs silo voor de kaaswei is voorzien van een roerwerk. De vloeistofkolom in de opslag bepaalt de druk in het leidingsysteem en de nippels zijn op die drukschommelingen aangepast. ‘Het is een eenvoudig systeem en het functioneert al jarenlang prima’, zegt Spruit. ‘Hooguit een lekkende nippel, doordat er een varkenshaar tussen is gaan zitten.’ Kaaswei heeft een drogestofgehalte van 4 tot 5 procent en bevat hoogwaardig eiwit en lactose. Daarop en op de genetica van de varkens is

het start-, overgangs- en vleesvarkensvoer geoptimaliseerd door Jan Mourik, varkensspecialist bij ABZ De Samenwerking. ‘De samenstelling van Spruihoeve-voeders is al jarenlang hetzelfde omdat het soepel draait en alles constant blijft. Het zoetzure drinkvoer vervangt ongeveer 10 procent mengvoer.’

AMPER GEZONDHEIDSBEHANDELINGEN

Omdat de Utrechtse veehouder meer dan genoeg werk omhanden heeft, moeten de varkens gezond en zelfredzaam zijn. Door ze onbeperkt over voer te laten beschikken, blijft het rustig in de varkensstal. Het resulteert in een groei van ruim 9 ons per dag, in twee keer kan een afdeling leeg worden geladen en hij kan 3,1 rondes per jaar maken. Ontwormen is routine en gezondheidsbehandelingen bij de varkens hoeft hij nauwelijks te doen. ‘De laatste jaren is de gemiddelde dierdagdosering ver onder de een.’ Het inspelen op extra rendement binnen de Keten Duurzaam Varkensvlees is niet aan Spruit besteed. ‘Het voeren van een Beter Leven-ster of een gegarandeerd leven lang antibioticavrij houden van varkens vergt extra ruimte en meer administratie. Daar zit ik niet op te wachten’, verklaart hij. ‘In mijn stal wil ik zo makkelijk en efficiënt mogelijk veel kilo’s smakelijk varkensvlees produceren.’ Verdienen aan kaaswei via de varkens is het afgelopen jaar geen lucratieve zaak geweest. ‘Ze hebben de winst van de hoge melkprijs opgeslurpt. Toch neem ik liever het risico van vrij ondernemerschap dan dat ik varkens op voergeld ga houden’, benadrukt Spruit. ‘In goede jaren zijn de varkens juist mijn melkkoeien. Bovendien passen ze prima in de kringlooplandbouw op mijn bedrijf.’

Efficiënt presteren



Robuuste TN Tempo-varkens willen presteren. De kaaswei op de drinknippels stimuleert de diergezondheid waardoor ze volgens Mattieu Spruit naast de dagelijkse controlerondes weinig extra arbeid vergen. Wel verstrekt hij tussen opleg en afleveren onbeperkt ‘drie op wei afgestemde voersoorten’ die ABZ De Samenwerking op maat van de Spruihoeve samenstelt.

‘HET ZOETZURE DRINKVOER WEI OP DE NIPPEL VERVANGT ONGEVEER 10 PROCENT MENGVOER’

BEDRIJFSGEGEVENS



Mattieu Spruit (49) houdt in het Utrechtse Oudewater 1.152 vleesvarkens volgens het Keten Duurzaam Varkensvlees-concept. Daarnaast melkt hij bijna 100 koeien, fokt hij zijn eigen jongvee op, heeft hij een kaasmakerij en bewerkt hij 58 hectare grond. De TN Tempo-vleesvarkens groeien gemiddeld 917 gram per dag, de voerconversie is 2,62 en de uitval 1,9 procent.